

Jenni Pitko vihr

Kirjallinen kysymys Sierilän vesivoimalaitoksen rahoituksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Kemijoki on Suomen pisin joki, johon on vuosikymmenten aikana rakennettu laajasti vesivoimaa. Kemijoen voimalaitoksia operoiva Kemijoki Oy on pitkään suunnitellut uuden Sierilän voimalaitoksen rakentamista Rovaniemen Oikaraiseen.

Kemijoen lohikanta on kadonnut joen patoamisen myötä, ja viime vuosina lohen palaamista on yritetty edistää. Lapin ELY-keskus on hakenut jo vuonna 2017 muutosta Kemijoen kalatalousvelvoitteisiin, jotta vaelluskalojen palaaminen olisi nykyistä paremmin mahdollista. Uusien voimalaitosten rakentaminen häittäisi tätä tavoitetta. Kemijoen rakentamaton keskiosa on yhteydessä Natura-suojeltuun Ounasjokeen, ja yhdessä ne muodostavat Kemijoelle lohen tärkeän lisääntymisalueen.

Luonnolle aiheutuvista merkittävistä haitoista huolimatta Sierilän voimalaitoshanke saa myös tukea. Elokuussa 2023 Orpon hallituksen ministerit Kai Mykkänen ja Anders Adlercreutz osoittivat tukeaan Kemijoki Oy:n suunnitelmille. Nyt Kemijoki Oy hakee Sierilän rakentamiseen valtion rahoitusta.

Valtion rahoitus Sierilän rakentamiselle olisi erittäin ongelmallista. Sierilän voimalaitoksen alueella tavataan useita uhanalaisia lajeja. EU:n luontodirektiivin suojelemista lajeista alueella tavataan mm. äärimmäisen harvinaista jokihelmisimpukkaa sekä esimerkiksi saukkoa ja lapinleikkiä. Sierilän alle jäisi myös itsessään ainutlaatuinen luontoympäristö, josta on löydetty esimerkiksi rauhoitettu ja harvinainen kirjojokikorento.

Kestävän rahoituksen asetuksessa määritettyjen EU:n ympäristöllisen kestävyyskriteerien mukaan Sierilän voimalaitos ei ole ympäristön kannalta suotuisa rahoituskohde. Kriteerien mukaan hanke ei saa haitata vesivarojen ja merten tarjoamien luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja suojelua tai luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojelua ja ennallistamista. Sierilän rakentaminen häittäisi selvästi kalakantojen paluuta sekä paikallista luontoa.

Suomi on sitoutunut YK:n luontosopimuksessa sekä EU:n biodiversiteettistrategiassa tavoitteeseen pysäyttää luontokato vuoteen 2030 mennessä. Tätä tavoitetta vasten kaikki luonnolle ja luonnonsuojelulle merkittävää haittaa aiheuttavat hankkeet täytyy arvioida hyvin kriittisesti.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 130/2023 vp

Suunnittelee ko hallitus jonkinlaista valtion rahallista tukea Sierilän voimalaitoksen rakentamiselle ja

mitä hallitus tekee varmistaakseen, että puhtaan energian lisääminen ei johda luonnon kannalta haitallisiin toimenpiteisiin, kuten Sierilän rakentaminen on?

Helsingissä 10.10.2023

Jenni Pitko vihr